

Szélessávú hálózatok finanszírozása: ahol véget ér a piaci alapú beruházás, kezdődik az állami szerepvállalás, jó esetben - Nemzetközi kitekintés EU fókusszal

HTE Infokom 2024; Szekció: Állami szerepvállalás: sivatag vagy oázis?

Földes Gábor

Budapesti Corvinus Egyetem

Vodafone Intelligent Solutions

VOIS

Mátraháza, 2024. november 5.

Digital Decade 2030 célkitűzések

Infrastructure

Gigabit connectivity for everyone, **high-speed mobile coverage** (at least 5G) everywhere

EU produces 20% of world's **semiconductors**

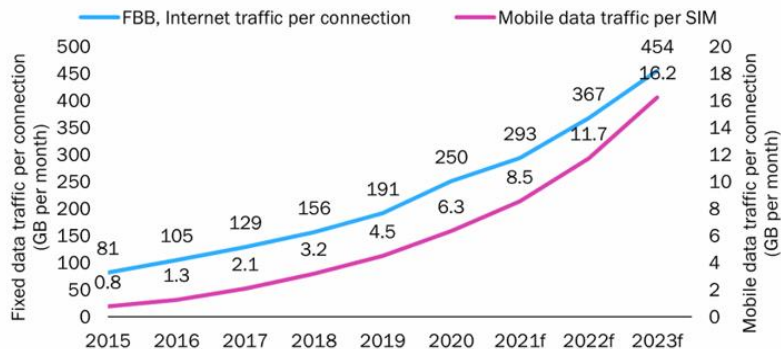
10 000 **cloud edge nodes** = fast data access

EU **quantum computing** by 2025

Digital Decade 2030 célkitűzés keresleti oldala: forgalom a mozgatórugó

State of Digital Communications: 2022

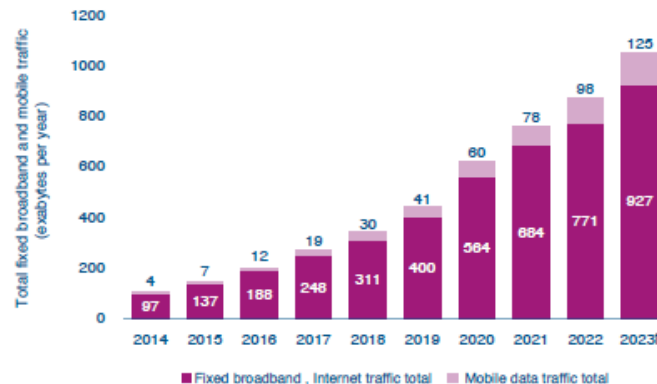
Fixed networks still account for about nine tenths of data traffic in Europe

Fixed and mobile data usage per connection, Europe, 2015-2023f

analysis mason

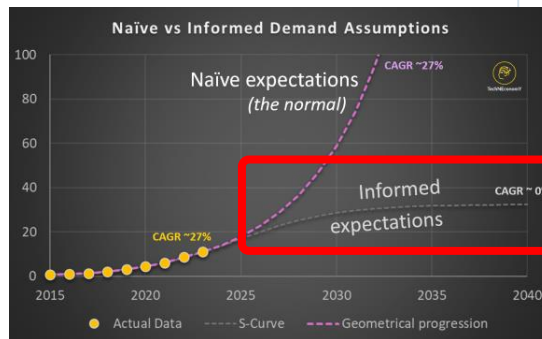
FIG 2.8 : Fixed and mobile data usage, Europe, 2015-2023f

Source: Analysis Mason, 2023

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2022
Analysis Mason data

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2024
Analysis Mason data

Forrás: from Dr. Kim (Kyllesbech Larsen)
The Nature of Telecom Capex – a 2023 Update.

Digital Decade 2030 célkitűzés megvalósítás finanszírozási forrásai - Szolgáltatói beruházás

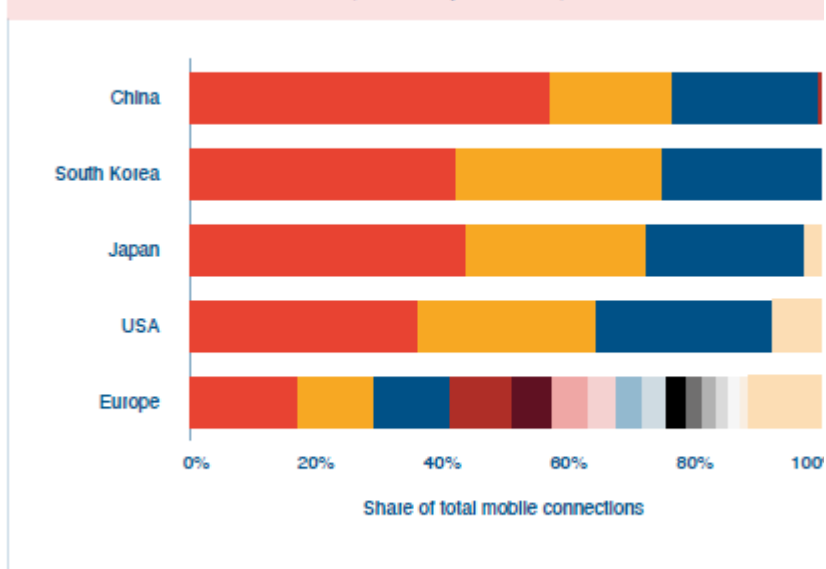
OECD publishing

**FINANCING
BROADBAND
NETWORKS OF THE
FUTURE**

OECD DIGITAL ECONOMY
PAPERS
June 2024 No. 365

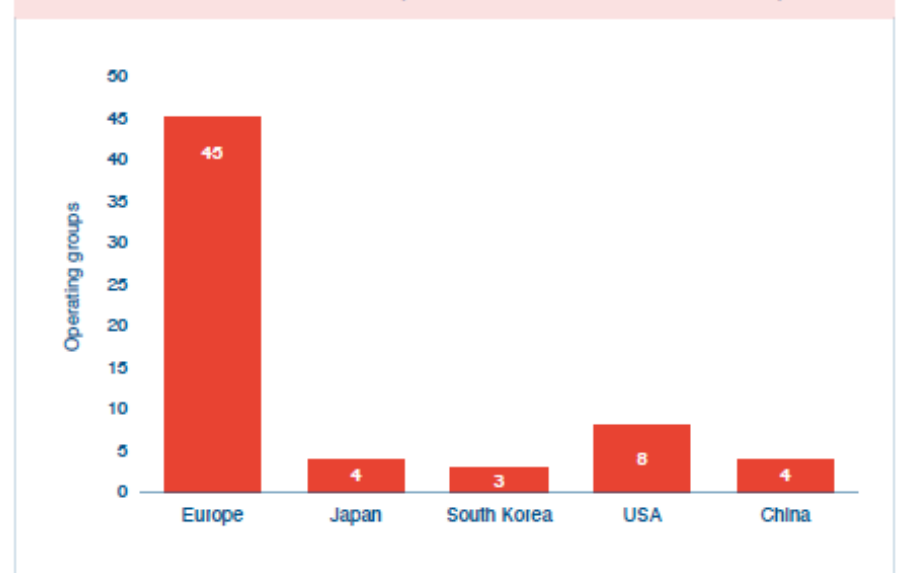
Szolgáltatók (tőke)koncentrációja és ereje az EU-ban jelentősen eltérő

FIG 5.9 : Share of mobile connections, network operator level, 2Q 2023

Source: Analysys Maso

FIG 5.10 : Large mobile operating groups (MNOs > 500 000 connections end 2Q 2023)

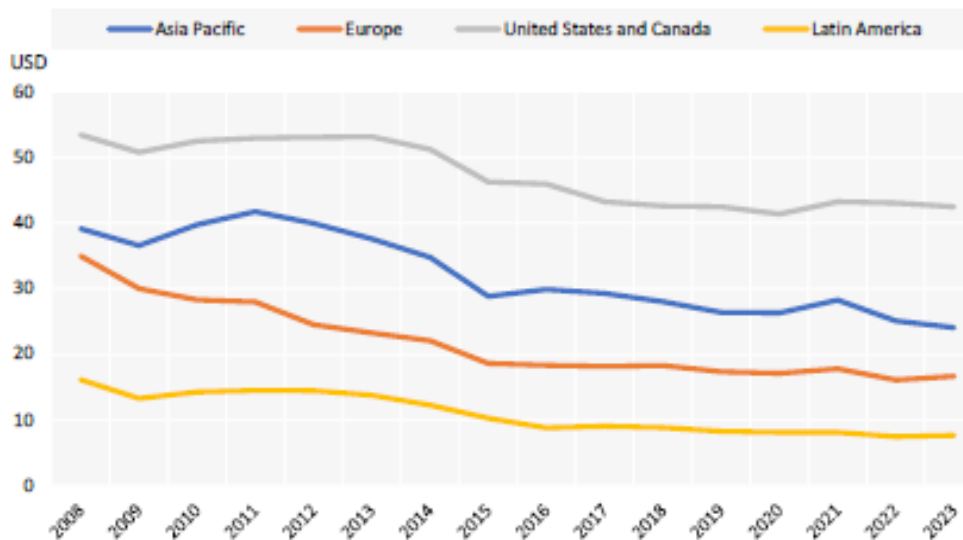
Source: Analysys Mason, 2023

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2024
Analysys Mason data

Infláció korigált árbevételek (ARPU) csökkenő trendet mutatnak

Figure 3. Inflation-adjusted mobile average revenue per user (ARPU) declined between 2008 and 2023

Development of mobile average revenue per user (ARPU) in OECD countries in the Asia Pacific, Europe, United States and Canada, Latin America, inflation adjusted

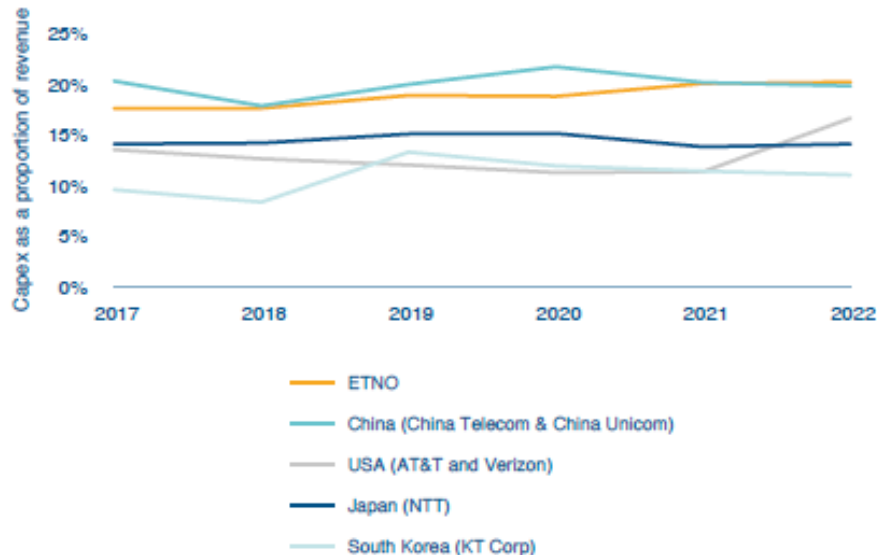
Note: : Nominal ARPU figures have been deflated per country per year, using the OECD annual Consumer Price Index (CPI) (based on 2015) and then converted to USD with current exchange rates.

Source: Adapted from GSMA Intelligence (2024), GSMA Intelligence, <https://www.gsmainelligence.com/> (accessed on 15 January 2024)

Forrás: OECD, *Financing Broadband Networks of the future*, OECD Digital Economy Papers, 2024

Bevételarányos beruházás (CAPEX) enyhén növekvő trendet mutat

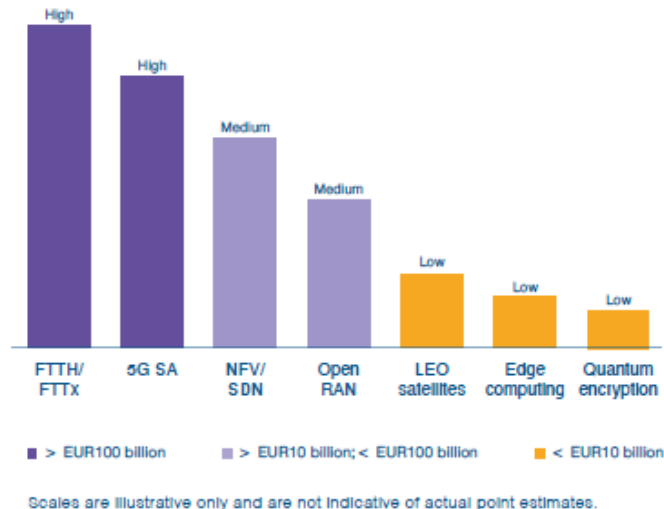
FIG 1.23 : Capital Intensity in home markets, ETNO members and comparable leading operators in China, Japan, South Korea and the USA, 2017–2022

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2024
 Analysys Mason data

Source: Analysys Mason, 20

FIG 4.1 : High level assessment of investment requirements for European telecom operators, per technology trends (2023-2030)

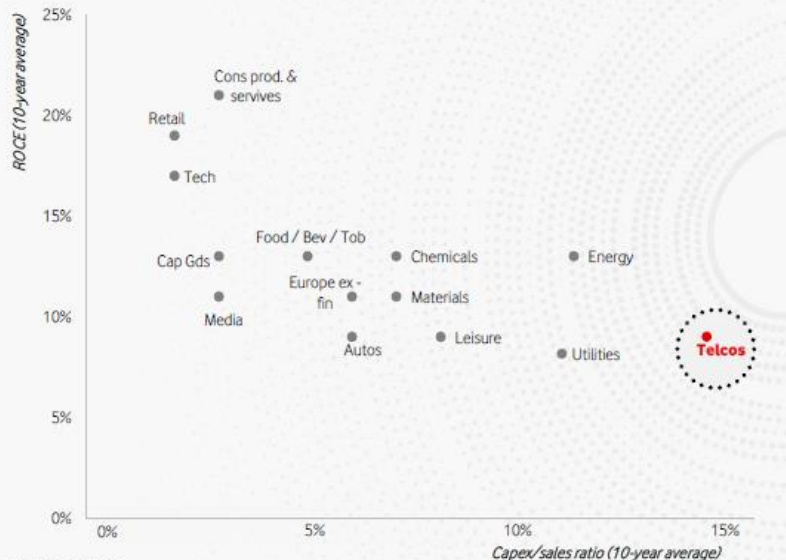
Source: Deloitte Consulting and Advisory® commissioned by ETNO, 2023

The following sections explore developments in a number of these areas.

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2024
 Analysys Mason data

Távközlés többet ruház be (CAPEX), alacsonyabb megtérüléssel (ROCE), ráadásul ez gyakran a tőkeköltség alá (WACC) esik be

We invest more & earn less than other sectors...

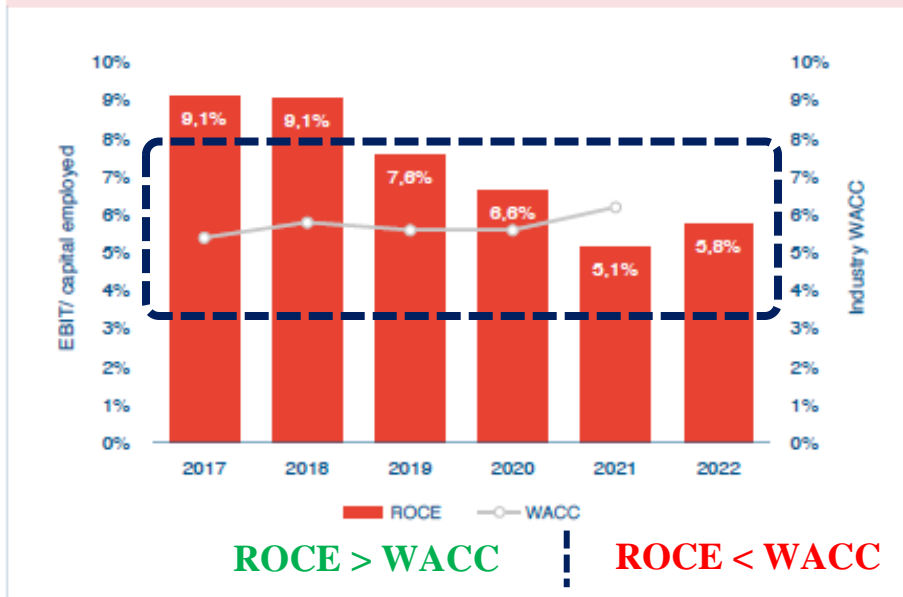

BARCLAYS

Forrás: Vodafone, Investor relation report (Quartely Financial reporting)

FIG 5.8 : Aggregate ROCE, ETNO members, 2017–2022, and Industry WACC

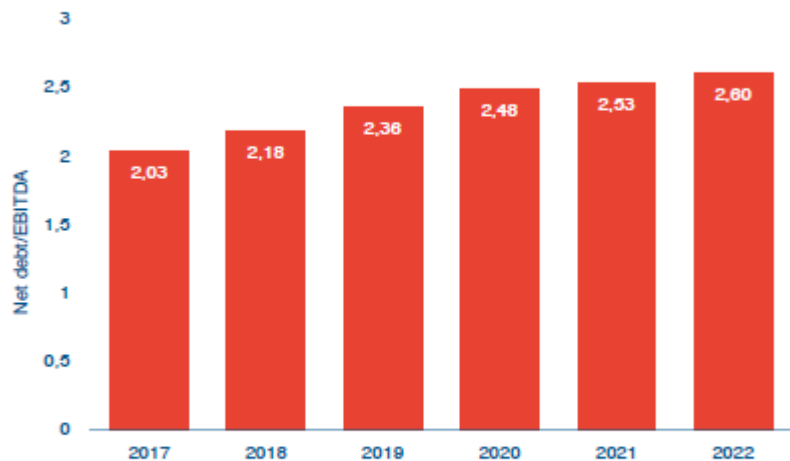
Sources: Analysys Mason, ETNO and Telefónica elaboration on figures by Credit Suisse (2022), BCG for ETNO (2021), JP Morgan (2020)

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2024
Analysys Mason data

Alacsony megtérülést (ROCE) ráadásul növekvő adósságból (debt) finanszírozzák a távközlési szolgáltatók

FIG 5.7 : Net debt/EBITDA, ETNO members at the group level, 2017–2022

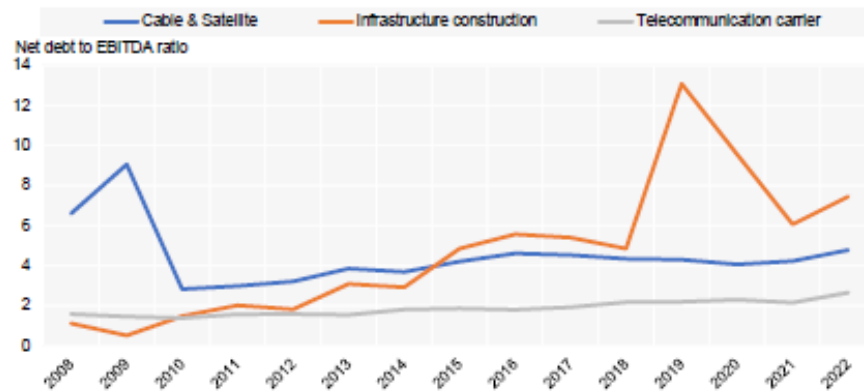
Source: Analysys Mason, 2023

Forrás: ETNO, State of digital communications, 2024
Analysys Mason data

FINANCING BROADBAND NETWORKS OF THE FUTURE | 19

Figure 11. Debt ratios increased across the sector between 2008 and 2022

Net debt to EBITDA for telecommunication carriers, cable & satellite companies, and infrastructure construction companies, 2008 – 2022

Note: The strong increase in 2019 in the infrastructure construction category is largely due to the small number of observations in this category and driven by one company.

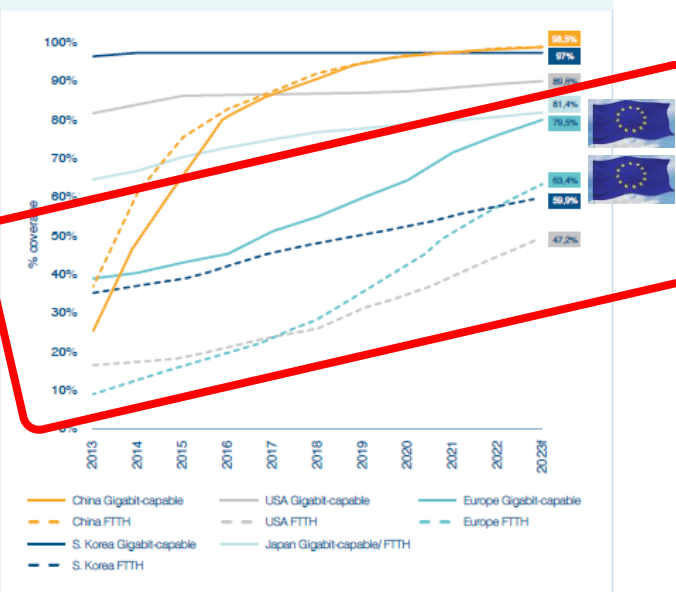
Source: Adapted from Bloomberg (2023), Bloomberg Terminal, <https://www.bloomberg.com/professional/products/bloomberg-terminal> (accessed 15 September 2023)

Forrás: OECD, Financing Broadband Networks of the future, OECD Digital Economy Papers, 2024

Távközlési szektor kihívásain túl az EU még relatív lemaradásban is

Fix (NGA, FTTH): Európa lemaradását igyekszik behozni

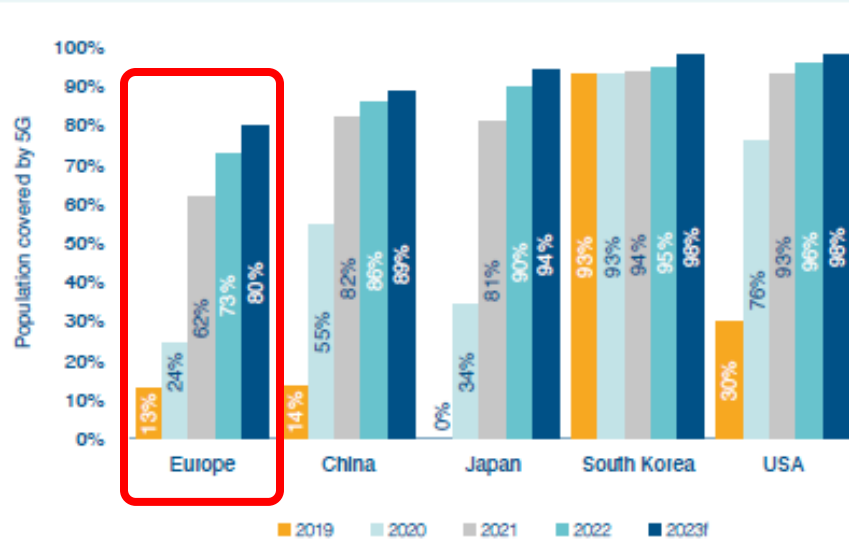
FIG 1.2 : Gigabit-capable and FTTH population coverage, China, Europe, Japan, South Korea and the USA, 2013-2023f

Source: Analysys Mason, 2023

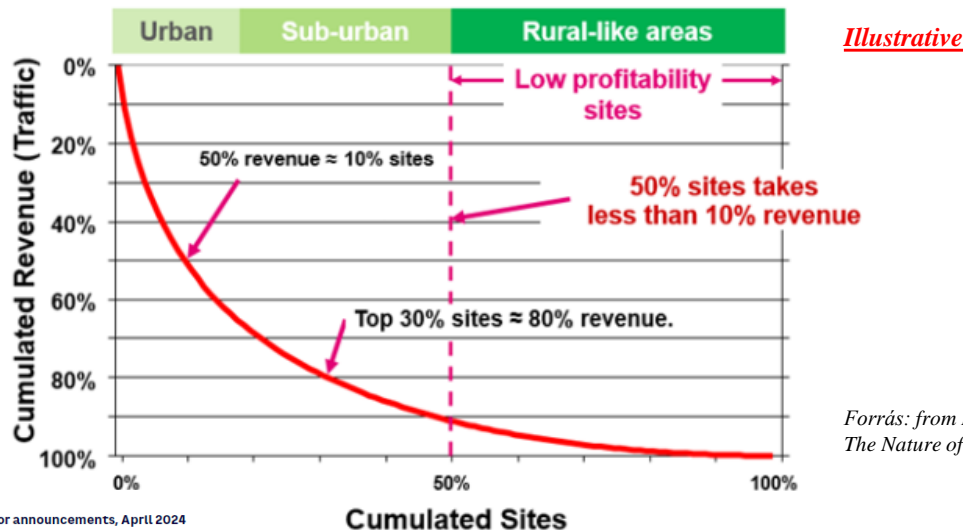
Mobil (5G): Európa lemaradása még jelentős

FIG 1.5 : Percentage of the population covered by at least one 5G mobile operator, China, Europe, Japan, South Korea and the USA, 2019-2023

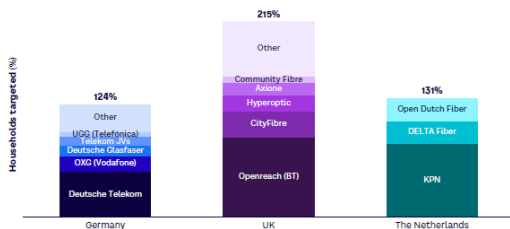
Sources: Analysys Mason, 2023

Egy ponton túl a szolgáltató már nem hajlandó beruházni („ugly long tail”)

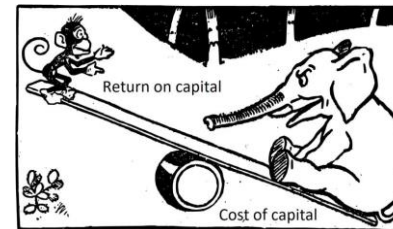

Forrás: from Dr. Kim (Kyllesbech Larsen)
The Nature of Telecom Capex – a 2023 Update.

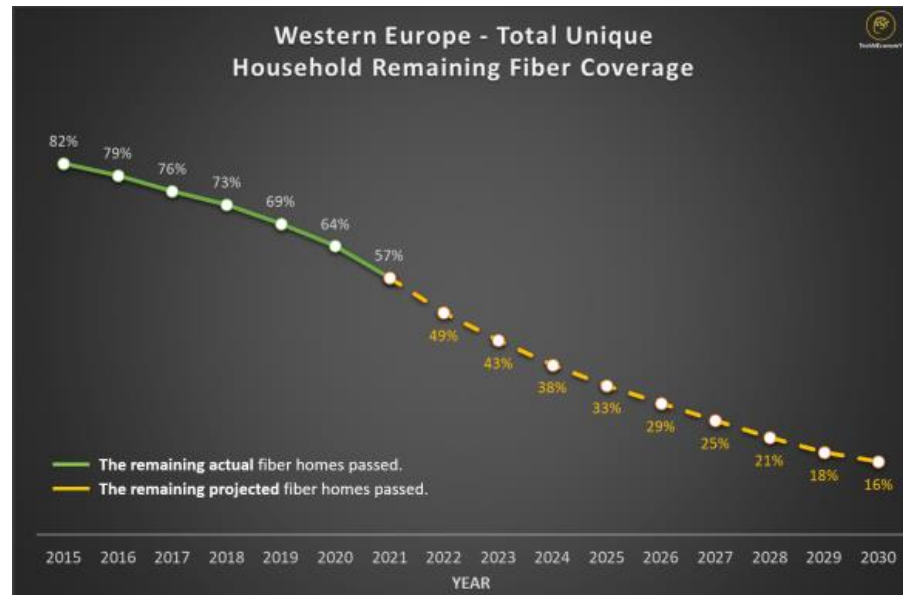
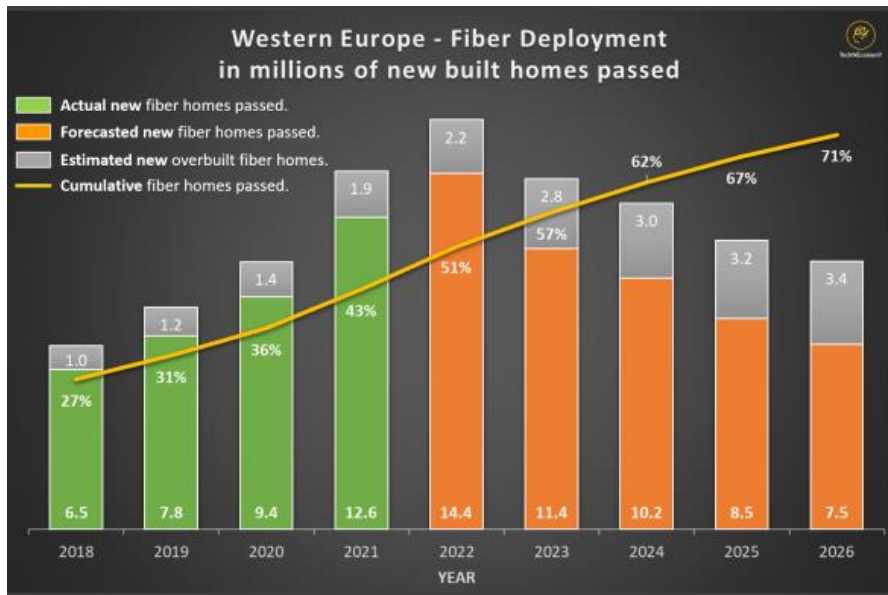
Figure 1. Expected overbuild based on operator announcements, April 2024

Source: Arthur D. Little, BofA Global Research

Nyugat-Európa optikai lefedettség nő, még hiányzó rész laposodik

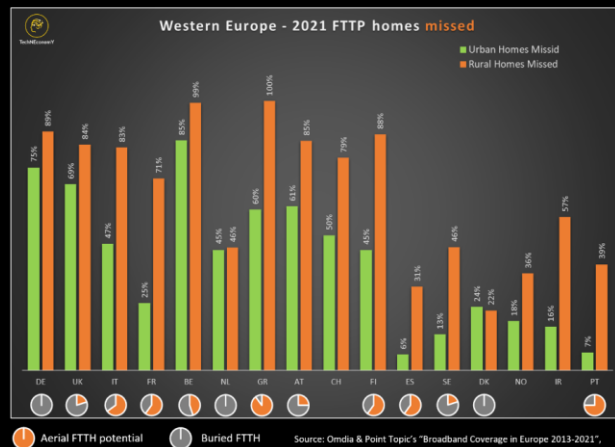

Forrás: from Dr. Kim (Kyllesbech Larsen) *The Nature of Telecom Capex – a 2023 Update*.
European Commission's "Broadband Coverage in Europe 2021" (authored by Omdia)

Nyugat-Európa országbontásban: FTTP lefedettség eltérő szintig juthat el 2021-ig; jelentős városi és vidéki hiányzó lefedés 2021-ben

Fiber deployment ... Homes Missed. And let's remember what we have missed so far.

- Fiber Homes missed provide an impression of the remaining opportunity for additional deployment opportunities.

- Fiber Homes missed also allows an assessment of the capital needed to close the remaining fiber gap across Europe.

As of 2022

- 90 million urban homes remain out of fiber coverage.
- 16 million rural homes remain out of fiber coverage.

Állami szerepvállalás a szélessávú beruházásokban – OECD tanulmány tapasztalatai az EU tagállamokban

OECD publishing

**FINANCING
BROADBAND
NETWORKS OF THE
FUTURE**

OECD DIGITAL ECONOMY
PAPERS
June 2024 No. 365

Forrás: OECD, Financing Broadband Networks of the future, OECD Digital Economy Papers, 2024

Állami szerepvállalás összefoglaló tapasztalatai az OECD-től

Alapelv

- Ne szorítson ki magán (vállalati) beruházást
- Fenntarthatóságot támogassa, ESG konformitás

EU irányelv

- Technológia semlegesség
- Diszkrimináció mentes versenyeztetéssel hálózat elem beszállító kiválasztás

Támogatás formák

- Közvetlen támogatás: szubvenció, kormányzati kiadás, beszerzés
- Kedvezmények: adókedvezmények
- Finanszírozás támogatás: társfinanszírozás, kedvezményes kölcsön

Szolgáltatás

- Felhordó / transzport hálózatok
- Vezetékes nagysebességű hálózati hozzáférések (jellemzően optika kiépülés)
- Mobil 5G hálózat

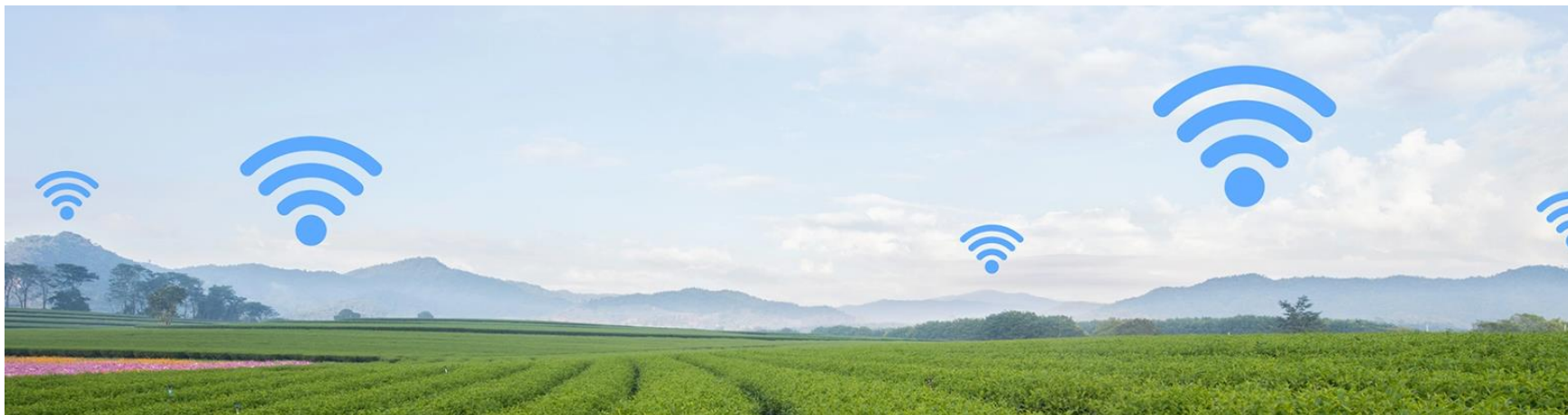
EU nagy tagállamok gyakorlatai: nemcsak vezetékes, hanem mobil is

Program	Németország 	Franciaország 	Spanyolország
Időszak, Név	2015 - Német Optika Alap 2023 - Német Gigabit Alap 2.0 2021 - Szövetségi Mobil Alap	2013 - 2022, 2022 – 2025 Nagysebességű Franciaország terv	2018 – Unico Szélessáv program 2022 – Unico 5G transzportoptika 2023 – Unico 5G aktív eszközök
Összeg	17.0 mrd € - Optika 1.1 mrd € - Mobil	12.9 mrd € - VHCN 1 0.6 mrd € - VHCN 2	1.5 mrd € - Szélessáv 0.5 mrd € - 5G transzportoptika 0.5 mrd € - 5G aktív eszköz
Beruházási cél. Távközlési domain	Optika: Helyi önkormányzatok által indított tenderek támogatására Mobil: toronyvállalatok	2022-ig: 30Mb/s vezetékes szélessáv minden háztartásba, vállalathoz 2025-ig: optikával való kiterjesztése	Szélessáv: 4.7m háztartás lefedése ultra gyors hálózattal-300Mb/s, szimmetrikus, skálázható 1Gb/s-ig
Földrajzi lefedettség	Optika: helyi önkormányzat Mobil: fehér foltok legfeljebb 2G-vel, ha 5G képes és 4G-t nyújtó site épül	Minden francia háztartás, vállalkozás és önkormányzat	5G transzportoptika: site-ok 10k lakosnál kisebb településeken 5G aktív eszköz: site-ok 10k lakosnál kisebb településeken 5G, ahol nem volt 4G min. 50Mb/s
Státusz	Optika: 13/17 mrd € már beruházva	2022: elköltve, 2025: ambíciózus cél	Folyamatosan lévő projektek

EU Visegrádi4 tagállamok: fókusz a vezetékes lefedettség növelésen

Program	Lengyelország 	Csehország 	Szlovákia
Időszak, Név	2023 – Ultragyors szélessávú Internet hozzáférés növelés 2023 - Ultragyors szélessávú Internet hozzáférés lefedés (fehér folt)	2014-20 Versenyképesség javító Vállalati és Innovációs program 2021-26 Helyreállítási terv 2022-27 Versenyképesség.	2021 – 27 Szlovákia program
Összeg	0.5 mrd € - Hozzáférés növelés 0.8 mrd € - Fehér folt lefedés	4.3 mrd € - 2014 versenykép. 0.2 mrd € - 2021 Helyreállít. 3.2 mrd € - 2022 versenykép.	0.1 mrd € – Szélessáv
Beruházási cél. Távközlési domain	Növelés: szolgáltatók pályázhatnak ha 300Mb/s hálózatot építenek, ahol internet hozzáférés nehézkes Fehér foltok: teljesen lefedetlen területek	2014: megbízható nagysebességű hálózat 2021: vezetékes internet és 5G passzív eszköz távoli helyekre és vasúti folyosókra 2022: fehér folt és transzport	Szélessáv: minden háztartás lefedése 100Mb/s hálózattal, amely felnövelhető 1Gb/s-ig, iskolák, intézmények, hivatalok lefedése min. 1 Gb/s sebességgel
Földrajzi lefedettség	Nem elegendően / megfelelően lefedett terület Fehér folt terület	Távoli helyek: háztartás, vállalkozások, állami intézmények	Beruházás hiányos helyeken
Státusz	Folyamatban lévő projektek	2021 és 2022-es projektek folyamatban	Folyamatban lévő projekt

Köszönöm a figyelmet!

Földes Gábor

<https://www.linkedin.com/in/gaborfoldes80>

gfoldes80@gmail.com

06302488640